

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATION
NOVEMBER 2021

SERBIAN SECOND ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER I
MARKING GUIDELINES

Time: 2 hours

100 marks

These marking guidelines are prepared for use by examiners and sub-examiners, all of whom are required to attend a standardisation meeting to ensure that the guidelines are consistently interpreted and applied in the marking of candidates' scripts.

The IEB will not enter into any discussions or correspondence about any marking guidelines. It is acknowledged that there may be different views about some matters of emphasis or detail in the guidelines. It is also recognised that, without the benefit of attendance at a standardisation meeting, there may be different interpretations of the application of the marking guidelines.

SECTION A Правопис, фонетика и основе граматике:

1. Како се звао књижевни језик којим је писао Свети Сава?

Старословенски или црквено словенски.

2. Подвучи назив дела које је Вук Караџић објавио 1814 .године.

(а) “Писменица сербскога језика“

(б) „Српски рјечник“

(в) „Српске народне пјесме“

3. Шта подразумевамо под изразом „Деклинација“ и на шта се она односи у српском језику?

Деклинација је промена именица, речи кроз падеже. Мора да се слажу у броју, роду и падежу.

4. Колико падежа имамо у српском језику и наведи их?

У српском језику имамо седам падежа и то су:

Номинатив, Генетив, Датив, Акузатив, Вокатив, Инструментал, Локатив

5. Одреди падеж подвучене речи:

(а) Цвеће сам купио за разредну. **Акузатив**

(б) Око њега је било пуно света. **Датив**

(в) Данима је ишао у исту продавницу. **Генитив**

(г) Бранио се голим рукама. **Инструментал**
(одговоре допиши поред)

6. Напиши скраћенице за сл. изразе:

То јест: **тј. јест.**

На пример: **на пр.**

И тако даље: **итд.**

И слично: **и сл.**

Страна: **стр.**

7. Напиши следећу реченицу писаним словима ћирилице тако да буде правописно тачно.

ДУГО СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЈЕ КИНЕСКИ ЗИД ЈЕДИНА ЉУДСКА ГРАЂЕВИНА КОЈА СЕ МОГЛА ВИДЕТИ СА МЕСЕЦА.

Cursive writing

8. Издвој сугласнике који неприпадају групи звучних сугласника:

Б,Ф,Г,Д,Х,Ђ,Ж,Ц,З,Џ **Х,Ц,Ф,**

9. Напиши словима следеће бројеве.

356 **тристапедесет и шест**

24. **двадесет и четврти**

XI **једанест**

700 **седамсто**

10. Направи присвојне придеве од следећих именица:

Јован **Јованов**

Алекса **Алексин**

Јужна Африка **Јужноафрички**

Ниш **Нишки**

11. Напиши облике множине следећих именица:

(а) цвет **цветови**

(б) кључ **кључеви**

(в) дан **дани**

(г) прст **прсти**

12. Напиши демунитиве од датих именица:

○ кућа **кућица**

○ девојка **девојчица**

○ камен **каменчић**

○ столица **столичица**

13. Колико имамо помоћних глагола у српском језику и који су?

ЈЕСАМ,БИТИ,ХТЕТИ

14. Напиши малим словима латинице слова Џ, Ћ, Ђ.

đ,ć,dž

15. Који наш просветитељ је записивао басне и написао дело

„Живот и прикљученија“?

Наш просветитељ и аутор дела “Живот и прикљученија,, је Доситеј Обрадовић.

Кореспонденција,поезија

16. Правилно попуни признаницу:

НАЛОГ ЗА УПЛАТУ		
платилац	шифра	п. валута износ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	рачун примаоца	
	<input type="text"/>	
сврха уплате	модел	позив на број (одобрење)
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
прималац		
<input type="text"/>		
потпис налогодавца	датум плаћања	

Жика Петровић
Уплата за школарину.
Факултет: Сингидунум
Датум: 29.9.2021

ИЗВЕШТАЈ О УПЛАТИ		
шифра	п. валута	износ
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	рачун примаоца	
	<input type="text"/>	
модел	позив на број (одобрење)	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	
платилац		
<input type="text"/>		
сврха уплате		
<input type="text"/>		

еври

17. Попуни правилно формулар за имунизацију:

Изјављујем да САМ САГЛАСАН/НИСАМ САГЛАСАН (заокружити) са спровођењем активне / пасивне имунизације _____ (уписати назив имунолошког лека).	
Од стране лекара су ми објашњене предности и ризици спровођења активне/ пасивне имунизације наведеним имунолошким леком.	
Потпис пацијента или законског заступника пацијента	Датум:
<div></div>	<div></div>
ПОДАЦИ О ЛЕКАРУ	
Име и презиме	<div></div>
Здравствена установа	<div></div>

Сагласан са спровођењем Фајзер вакцине

Петар Петровић.

Датум : 29.7.2021

Лекар: Вук Павловић

Место: Клинички центар.

18. Прочитајте писмо студента Аце девојци и допуните текст глаголима
Смањити, изнајмити, донети, доселити се, посетити, потписати, уредити.

Драга Весна,

Прошле недеље сам се **доселио у** Београд. **Изнајмио** сам једноособан
стан у мирном делу града. Врло је леп али скуп. Зато сам **потписао** сам
уговор на три године и тако сам **смањио** станарину.

Нисам га још **уредио** зато што треба да **донесем** неке ствари од куће.
Волео би да ускоро дођеш у Београд и да ме **посетиш**. Воли те Аца

SECTION B **Поезија и књижевност**

19. Прочитај песму из збирке Ђулићи Јована Јовановића Змаја.

Уочи основни мотив у песми.
песмо моја,закити се цветом,
песмо моја,замириши светом;
још сва срца охладнела нису,
познаће те песмо по мирису!

Познаће те да си чедо милља,
да ти љубав мајка и дадилља.
Да си рада певати о сласти,

разумеће што не умеш каз`ти.
Песмо моја,већ си на полету,
поздрави ми све на овом свету,
поздрави ми славље и голубе,
и сва срца што се силно љубе

Заокружи слово испред тачног одговора,

Основни мотив у песми је:

- (а) голуб
- (б) срце
- (в) полет
- (г) **песма**

20. Прочитај одломак из историјске драме Љубомира Симовића „Косовски бој“.

Лазар :
Ово ,што је за тебе пањ,
За мене је праг!
А што се тиче победе,Бајзите...
Ми смо се тукли у различитим биткама!
Ти си победио у твојој ,ја сам у мојој!
Хвала ти, Господе ,што сам дочекао да ме на овом прагу
Огреје и озари вече сунчаног дана!

Бајазит:
Ево још једне победничке главе!
Синоћ на престолу,а данас на пању!
Слуга Милутин:
Данас на пању,а вечерас у облаку!

- (а) Који догађај описује овај одломак из драмског текста?

Догађај који је описан у овој песми је Косовски бој.
Битка против Турака која се одиграла 15.јуна 1389 године.
Обележавамо 28.јуна празник Видовдан.

- (б) Зашто Лазар одговара Бајзиту: „Оно што је за тебе пањ за мене је праг“?

Лазар је мислио на небеско царство и славу .А Бајазит на земаљски живот и славу.

- (в) Шта значе речи слуге Милутина: „Данас на пању а вечерас на облаку“?

Слуга Милутин је хтео да каже да је Цар Лазар је био понижен од стране Бајазита јер му је одсечена глава а сутра ће бити у рају и на тај начин извојевао победу над Турцима. Стекао вечно царство небеско.

21. Пажљиво прочитај стихове из песме Подне Јована Дучића:

**Све је тихо. И у мојој души
Продужено видим ово мирно море;
Шуме олеандра,љубичасте горе,
И блед обзор што се протеже и пуши.**

Смисао наведених стихова јесте:

- (а) **песникова душа потпуно је стопљена с пределом који је описан,**
- (б) песник је само пажљиви посмтрач предела који га окружује,
- (в) лепота природе не може се верно описати речима,
- (г) светлост,мир,чистота,бесконачност у природи добијају у поезији своја духовна значења,постају симболи.

(Заокружи слово испред тачног одговора)

22. Подсети се песме Крвава бајка Десанке Максимовић.

Посебно обрати пажњу на референ:

**Било је то у некој земљи сељака
На брдовитом Балкану,
Умрла је мученичком смрћу
чета ђака у једном дану.**

Улога рефрена у песми Крвава бајка јесте да:

- (а) нагласи временску и просторну удаљеност догађаја о коме песма пева.
- (б) привидно удаљи крваву стварност и тежину страдања о којима пева.
- (в) **укаже на драматичност људског живота на „брдовитом Балкану“,**
- (г) да чешће опомене на страхоту опеваног догађаја и осећање неверице да је он могућ и стваран,
- (д) **болно нагласи смрт недужних ђака и варварство оних који су их уморили.**

Заокружи слова испред тачних одговора

23. 1. Покондирена тиква каже се за:
- (а) жене опанчара и занатлија
 - (б) жене повртара
 - (в) префињене и образоване особе које се претварају неуге и невешете.
 - (г) **просте и необразоване особе које желе да се прикажу као отмене и учене.**
2. Ко је написао ову комедију и како се звало ово дело?
- Јован Стерија Поповић дело се зове „Покондирена Тиква“.**
24. Следећим пословицама допиши завршетке:
- (а) На језику мед а на срцу **јед.**
 - (б) Јаче је дело него **реч.**

Total: 100 marks